

Besídka.

SUPPLEMENT TO "PŘÍTEL LIDU."

"ZÁBAVNÁ PŘÍLOHA PŘÍTELE LIDU."

Číslo 25

Wilber, Neb., dne 19. listopadu 1902.

Ročník I.

Báseň
Adolfa
Heyduka

"Zdýchala." "Ach, nechte řeči třetí zas—v tu dobu stály vozy, lid se tlačil k malému hrobu.

Do hrobu když Tomka kladli, padla matka želem—
dítky malou píseň pěly s panem učitelem,
pěly jako skřivánkové z jara když se budí,
srdečka se bázní třásla v outlé jejich hrudi.

"Spi bratříčku, dřimej s usměvavým líčkem, byl si dítětem, nyní budeš andělíčkem.

Třeba ti zde ručka uvadla a stydla, v nebi budeš mítí zlatoperá křídla."

Běla vzkřikla; ulekli se, jako tamto spěli, dívky k tetkám, hoši přímo k panu učiteli,
pan učitel kolem dětí víno staré páže, zpěv výkřikem přetřnutý domlouváním váže.

"Třeba lesk tvých očí shasnul rosou ranou, na nebi ti znova hvězdičky z nich zplanou.

"Nechat' z ústek malých, zpěv k nám nezavane, v nebi se z nich zase různé poupě stane.

"Nač ti třeba statku, nač ti třeba chaty, budeš pánu bohu zpívat svatý, svatý!"

Rakvičku pan páter kropí, svatá říkal slova, Běla, Vojtěch bédovali, páter kropil znova; otec dítko v rúvek skládal—
zaduňelo temně, první hrstku hlíny hodil: "Buď ti lehká země!"

Matka druhou hrstku bře—
s pláčem na zem vrhá:

"Ne, ne, nelze, na sto kusů srdce se mi trhá; nechci, by z mé ruky tolik prstí ve hrob kleslo, co by ptáče ve zobáčku na hnízdo si neslo. Ne, ne, já ti nepřítížím ani zrnkem hlíny, ani lístkem toho proutku drobné rozmaríny. S pánem Bohem, dítě—dítě, u hlav rúvku stená—
ještě kousek rakve zřítí, ach, už zahalena.—
Když i doktor za Tomáškem špetku hodil mlčky, skláněly se za Tomškem malých dítek krčky. Na nich řada, vrhly věnce, matku zašly stíny a juž v hrůbku více květů nežli bylo hlíny.

Dořkáno, domodleno zbožné slovo kněžní. Běla posud paráveček objímá a něží: Vojtěch p' dál tiskne hlavu v dlaně v tichém pláči, lid jde domů—hle teď kněžna ještě k rúvku kráčí, Helenku jí chůva nese, lokaj podál za ní nese věnce se stahami na nich vyšívání, červené a bílé byly se zlatými slovy, poslední Lyl dárek Hély bratru Tomáškovi—
K hlavě rúvku položila věnce kněžna paní, "Da, da!" při tom žvatlalo si dítko bez ustání; "Da, da!" Běla zvedla oči v bohatém slz znoji, hle Helenka stále hledí k hodné kojné svojí, poznala ji. "Da, da!" volá, vztahuje k ní ruce—
duha vstala v oku Běly, duha její muce bezvolně se pousmála zase hlavu shýbá a tu malou ručku dítko slzou skrání, líbá.

Vzdychla z hloubi, vzdychla zase, na Helenku zřítí: "Chcete těšit, dítko, paní, víte, jak jsem sirá; Bůh vám zaplať! Bylo by mně jinak tšchou sporou; leč mé srdce zavaleno černých strastí horou; na mé cestě samé ostí samé lety rudé, bude mně tu potom pláče, pokud mne tu bude; hoščka jsem zanedbala Bůh mně trestal za to—
co si člověk hříchem koupí věčně věkův kiato! Hle, vy svoje dítko máte já ho nemám více—!" a zas v čerstvou hlínu rúvku bledě klodla lice.

"Nežalujte, milá Bělo," kněžna těšila ji, "žádný néví, co mu žítí ve svém klínu tají: utište se, život lidský, pin je různé vady, žlost chodí o barličkách nejm zlá, lež vřady, navybírá, nesmlouvá s: na moři i v poli, stýrá, kdo ji v cestu vkročí, ať je kdo je koli, vzmužte se přec, uschla jste mi za kratičkou dobu, jako třešně nejkrásnější od vrabčibo zobu; Bůh tak chtěl, vžděť ještě jedno dítko vlastním zvete, Helenka to, navštívte ji kdykoliv jen chcete, potěšte se, přijďte, drabá, v smutku k nám vždy spěšte, nábradu vez' pán bůh pošle s Helenkou se těšte. Nebědujte, pověst praví, zle že dítko zkusí po smrti když s'ze matky všecky sbírat musí. Sbírá-li vás Tomek všecek žal, jenž vás tu děsí, sotva chudák dnem i nocí v práci spočine si; když si druhé dítky hrají, nebo chválí Boba, v křemen vašich cest se ryje outlá jeho noha. Tak dí pověst, nechte toho, pán Bůh ví, co dělá, přiemocte se!"—"Ach jak mohu?"

Běla pověděla: "Přijďte častěj na návštěvu, váš-li zasteskne se!"

Zatím Vojtěch k doktorovi srdce svoje nese, radí se s ním o Barušce, další prosí rady.—

Po průvodu: Němý teskný mír zavládnul všady.....

XXI.

Ach, co v roku zlíbilo se nebeskému otci: Tomek v hrobě, Běla zteskem padla do nemoci, Baruška jen pouhým stínem v síni, polí kutí, úbytě má, doktor praví, že je na shasnutí. Shasla také, sirotkem zas jedna duše malá, Běla sotva utišena opět zaplakala. Zplakal také Vojtěch s matkou nad sestrou a dcerou, po umluvě dítko její za vlastní si berou.—

"Nemá otce," děla Běla, "nemá ani matky, snad bychom ho nevyhnali z vlastní nyní chatky." Matkou bude Vitoušovi, však i Barča byla Tomškovi, vlastní život pro nás nasadila; mním-li na to, krutým vírem lítost v srdci víří, bédna jsem i její smrtí, tím se v pánu smíří: shledne na nás s nebes říše zmírní nával trudu, dvojnásobnou Vitoušovi nyní matkou budu. Sprav to v městě." "Spravím jistě, v nový život plynem, sestřencem byl Vítek posud nyní bude synem!"

Byl. Tak rázem Vojtěch s Bělou uvolnili s'bě, prací bud', neb vzpomínáním na Tomkově hrobě. Dokončená bud.